

# Samenvatting herstelonderzoek Vecht



Onder leiding van het waterschap Velt en Vecht hebben we afgelopen maanden met elkaar gekeken naar de mogelijkheden en randvoorwaarden van herstel van de rivier de Vecht. Dit onderzoek is voor ons uitgevoerd door de Universiteit Wageningen samen met specialisten op het gebied van grondwater en veiligheid. Concreet hebben wij de vraag gesteld welke maatregelen we verder moeten nemen om ons einddoel van een halfnatuurlijke rivier te bereiken.

Concreet is het antwoord: ja, het kan! Ja we kunnen een veilige, stabiele, herstelde, beleefbare en halfnatuurlijke rivier ontwikkelen binnen het bestaande winterbed. Het onderzoek heeft ons principes en bouwstenen gegeven voor deze halfnatuurlijke rivier. De belangrijkste zijn:

- Veiligheid is ons vaststaand kader; Dit betekent voor de nieuwe inrichting van de Vecht dat meandering alleen niet toereikend is. Aanvullende rivierkundige maatregelen zijn noodzakelijk om een toekomstvast rivier te garanderen. Deze aanvullende maatregelen zijn zaken als zomerbedverbreding of verdieping, winterbed afgraven, nevengeulen etc.
- De meanderende halfnatuurlijke laaglandrivier; We werken aan rivier met passende meanders. Dit betekent dat nieuwe meanders relatief kort zijn. Maar het betekent ook dat bestaande, oudere en langere meanders niet noodzakelijkerwijs aangetakt hoeven te worden. Het aanleggen (graven) van nieuwe meanders kan locatiegewijs plaatsvinden. Voor hermeandering wordt vooral gekeken naar het gebied bovenstrooms van Dalfsen, daar waar de meandering vanouds ook het sterkst is.
- De dynamische, halfnatuurlijke rivier; De ecologische winst van de halfnatuurlijke rivier ligt onder andere in de toename van stroomsnelheid, waardoor meer dynamiek in het systeem ontstaat. Om deze toename in stroomsnelheid te bereiken zal in de toekomst het peilbeheer op de rivier kunnen veranderen. Hierbij denken we aan halfnatuurlijk peilbeheer; peilbeheer waar in droge situaties het waterpeil langzaam uitzakt, maar waar tegelijkertijd bij toenemende afvoer water geborgen kan worden. Deze peilveranderingen kan alleen daar waar het geen effecten heeft voor bestaande en toekomstige functies
- Het winterbed; De inrichting en het beheer van het winterbed / uiterwaarden heeft grote invloed op de waterveiligheid. Dit betekent dat in het stroomvoerend deel van de uiterwaarden geen verruwing kan plaatsvinden; intensieve begrazing en een landbouwkundig beheer blijft noodzakelijk. In het bergend deel van het winterbed zijn hogere opstanden tot ooibossen mogelijk.
- De oevers; Voor de ecologische waterkwaliteit is de inrichting van de rivieroevers bepalend. Harde oevers over de gehele lengte van de rivier zijn onwenselijk, maar tegelijkertijd kunnen harde oevers bijvoorbeeld bij onze stadsfronten zijn noodzakelijk zijn vanuit waterveiligheid.

Werkend vanuit deze bouwstenen en principes ontstaat dan het volgende eindbeeld:

Vanaf de stuw Haandrik tot aan Dalfsen, bovenstrooms van de brug is sprake van een sterk kronkelende rivier met relatief korte meanders. Deze nieuwe rivier ligt volledig binnen het huidige winterbed. Benedenstrooms van Dalfsen verdwijnt het kronkelende karakter en blijft de loop van de rivier op hoofdlijnen zoals deze nu is (dit laatste is in lijn met hoe de Vecht in vroegere periodes gelopen heeft). Omdat het een relatief stabiel systeem is zal de rivier zich qua ligging niet of nauwelijks verplaatsen binnen het winterbed. Ter hoogte van de steden zal de rivier overigens niet meanderen. Wel zal de rivier hier breder worden.